

րիննին պիտի մեծանայ, երեսնէ
հսկի աղանք քեզորիւ հսկի երեսնէ
նազը օրունաճաղ տրբ :

— Սարաթօմարուդ տա միւթէ
մէքքին վէ չօլուգ չօնուգ սահիպէսի
պիր Հայ կէնճ դատընը, զօճարնա
գահը խտրէք, բէրչնմպէ սապահը
քէնտինի էվին դուրսուտնա ավա-
րագ պօղուրնալ օրտուգու իշխոյթի
տիր :

— Չարչամպա կիւնիւ էօլէն վա-
գըթլարտա Ենի դաբու սըչարը-
սընտա գալէ տիպինտէ պիր խանէ-
նին օճաղը թուրթուղուպ, իւշ լա-
նէ եւանդալ սէճմիւշ տիր :

— Տուխանըն եհտի վահիտ ու-
տուր իւզրէ, խաթէսինն պէշ սէ-
նէլէք իմիկաղը սաատթիւ խորիւ
թաքի ջօղրափօս էֆէնտի իւշ Մ.
Չարիֆիկէ իհայէ գըլընալ, պիր
միւտտէթի մուայէնէ զարֆընտա
տահա զիյատէ թալիսի զուհուր
խոթմէսիկի հալտէ, էօճուրթընտէ
թեգարուր խոթմէսիկի րէսմէն նէշ
ու իւն իմիշ խորէ : իշլէ թախ-
սիս գըլընտն միւտտէթ թէքմիլ օլ-
մուշ, վէ սըր վէճէն մուգալէն տի-
կէրինէ իհայէսի արթըլ իշլիմալտէն
պուրնտաղընտն, միւտտէթի հ
սահիպ իմիկաղը, խաթէսի մէշ-
քիւրէյի եհտի զապթ վէ թաատ-
րուֆլարնա կէշմէք զէմանը տօլուն-
ճայա տէկին հալըր պուրնտաղ-
իւզրէ, շխտիկ իւր Գալաթտա պիր
խաթէսինն թէքմիլ խորիւ, թը-
րապիլուն վիկալէթի ճէլիւսի վալի
մուայթիկի տաղըլք իշլէն տիրնա իւ-
գէթըն Տիւրքիսթի Էֆէնտի միւտ-
րի սանի նապ ու թալիսին օրտուտ
տուր, վէ խաթէսի մէշքիւրէյին
զանն ու թալիսին իւզրէ Տէր սաա-
տէթէ պէհէր կիւն եհտիւն պիրն օղ-
դա թիւթիւն տաղըլք օրտուտաղըն-
տան, պուրնտան տաղըլք խաթէսի մէշ-
քիւրէնէ պիր խալի իմիկալտէն
հուտուր մէմուլ տուր :

Գաղը րիւնդէթի նաղարն իւզմը
վէ Սէլանդը պէլտէթի թիւթիւն
րէթիսին իւթիւր իմիշ իւզրէ,
տիկէր պիր գուրնտա թաթափը-
տան Գաղը ալկէ թէքը իմի օրտուտ
տուր :

— Խալիլտուր Հոյտուր րաշա
խաթիւտանէ հէքիմ գայմաղամ
թաղընտն Գրիգոր էֆէնտի պու-
տէֆա տէօրտուտն իւթիւտէն պիր
գըլթա Մէհմետի նաղըլ գըլընտն ի-
թա պուրնտաղըն օրտուտ մէմուլ
միւր օլմուշ տուր :

ՀԱՅԱ. ԴԱՍԱՐԱՆ Ի ՊԱԼԱՏ

Յառաջիկայ երկու շաբթի ապրիլ 17
ճիշդ ժամ 6 Պալատու խորհրդան
լուսնա դասարանին երրորդ բաղումը
պիտի ունենայ, ուր պիտի դասաթու-
ն Մեծ. Արքայան էֆէնտի Արիֆան արհեստից
վերաբերեալ քիմիական փորձերով եւ աղ-
նուրէն Օրիորդ Արիֆա Ոսկան իրական
սինն դատարարական թեմը վրայ :

Մուտք, ալք 4 ժող. արկաղը 20 փր.
Ի նախատ դպրոցին :

Հայր. Դասարանի Տնօրէն
Դ. Ս. Ֆիւրկիւն

Ի Լ Ա Ն

Ֆրանսա տէվէթի թէպատընտան
Մայէրին, թէպատը Տէվէթի Արիֆան
թաղը պաշը Առաքել գըլմէթի տէն
արահաղըն տաղըլք թիւթիւտէն վերիւր-
օլուն իւրին ինքաւ իւրն միւտտէթ մէ-
րուտն Օրիթաթի տէն Տէր իւրնա մու-
թաարըլք վէ ֆիւրկիւնէ րադի օրտու-
ղու իւշ պաղ ախշալ խանէսի իւթ թա-
թընտա պուրնտան իւթ պաղ տիւրքեան
պիւ միւզալտէ ֆիւրկիւն օրտուտաղըն
իւտուրնա թալիսին իւրնալ միւ-
նապիս Եւտուրի աղայա վէ եւիտու իւ-
նապիս Եւտուրի աղայա վէ եւիտու իւ-

րիֆիկէ նէղարէնէ ճէլիւսի քիթաղէթիւն
միւրաճապթ իւթէթիւն :

289 մուհարրէմ 20 վէ 288 մարա 18

Իշ պու նիւտն օն եհտինն բազար
էրթէսի կիւնիւ ֆաղալ օլարագ քէօրիւ-
տէն սաաթ 6 տա պիր վարօր գալըպ
Պէշլէթալ, Օրթաթէյ, Արնալթիւթէյ,
Բ. Հիւսար, Միւրիւն, Ենիքէթի վէ Թա-
րապէսյա ուղարայարագ, Պէշլէթալ
կիւնէթի վէ ախշալնա խաաթ 8 տէ Պէ-
թիւթէթիւն հարեթիւթ մէղքիւր իւկէ-
լէթիւթ ուղարայարագ քէօրիւտէն
ալտէթ խոթմէսի Երթէթի խաաթիւնտան
իւն օրտուտ :

Իւզմը ճանիպիւտէն մարտ 19
թաթիսի իւթ թէքաթընտա շու աճա-
ղալ հալաթիս եղալընտ արը, ֆա-
ֆաթ մէքթուալ եհտիւթէն ապրիլ 11
տէ վարըլ օլմուշ տուր :

Նաղըլք ի մալիսինալ տիր,
պուրնտան 150 ֆաթիւն վէ զիյատէ-
սի իւշարէլի օլարագ, Էրմէնի Գա-
թիւթի վար արը, վէ պուրնտըն
թէքմիլի տէ միւթթիւթիւթիւթի գայալ
խալալ, լաթիւն բիւդապուտալ թը-
նա կիւրմիւթի տիր, պուրնտն տա
պաշլընտ տէպէթի էվիլէթիւն միւ-
թէթիւն նէ քիւթտէսի վէ նէ բարաթը
օրտուտընտն, մէճալը օրտուշլար
պէթիւթ պիր հալէ կիւրմէյի, կիւրմէյի
սօղրատան վիկալէթը բաղաթար կէ-
լիւ պիր մաուտու ետըլպ պիր
տէ մէքթէպ ալիւշլար, լաթիւն օն-
լարտան տա միւթթիւթիւթի ճէլ իւթէյի
պիր խալըր օլմուշտըլ արը, իւրնա մէք-
թէպէթիւթի թաթիւտըն Եօր պիւս-
պիւթիւն լաթիւթը երօր տուր,
քիւթտէսի տաթիւթ պիր ճայնաթը
պաուարագ օլմուշ, իւրա գուտուր
պուրնտալ Էրթէն իւթ իւթէթէն շարա-
կալար օղուրար, մէքթէպէթիւթի
Ֆրանսաղըն իւթ իւթէթէն էօլիւթիւթիւթի :

Միւթթիւթիւթի վէ տէվէթիւթի
գըլն լիւտըն պիւթիւն պիւթիւն
պուրնտըն մէքթէպիւթի գայալ օլ-
մուշ տուր, տահա պուրնտան թօճաթը
վար, մէքթէպէթիւթի վէ քիւթտէ-
թիւթի իւթէթիւթի, իւթէթի սանճաղը լէ-
քիւթիւթ, չօգ ալֆա պիւթիւթ զալըլը
չալըլարագ պու իւթէթէն շարալա-
լարը գալարընտա, վէ տաթիւթ պիւ-
թիւթ արարողութիւն իւթ պաուարագ
սէթիւթիւթ տէյու, լաթիւն միւթթիւթ
օլմուտը վէ օլմուշտընտը տուր :

Լաթիւթիւթի Բուդապուտալ պէ-
թիւթ ճիւտ իւթէթի կիւնիւ, եհտի
ալաթիւթիւթ մարտ օլմուտընտա, ալ-
չալմիւթ արարողութիւն տաթիւթ 10 տա վի-
էնալըլարըն մաուտուտնա պաուա-
րագ օլմուտընտն, (քիւ եւալըլը
պու արարողութիւն միւթիւթ տալա-
լա պիւթիւթիւթ, լաթիւն օ տա եհտի
իւթէթէն շարալալար իւթ,) միւթթի-
թիւթիւթի օլուն պիր գալըլը իւթ
տալալ կիւնիւ, հիւթ տէյիլ իւթ, շու
աւագ շարալալ կիւնիւ պաուարագը
կէթիւթ իւթ տէյու, տահա քիւթտէ
րուսինն կիւթիւթիւթ պիւթ րուրթիւթ
սի գուրալըլըլը կէթիւթիւթ իւթ, վէ
սօղրա աղնաթըլք քիւ, պիւթիւթ միւ-
թիւթիւթ իւթարէլի Գարաւան օղը
ֆաթիւթիւթ եհտիւթ մէքթիւթիւթ սրբու-
թիւթ արնայա կէթիւթիւթ, հէր նէ գա-
տար պուրնտա տա լաթիւն օլմուշլար
իւթտէ, արթըլք պէթիւթ պիր կիւնտէ
քէնտի արարողութիւն շարալալընտ
աղալ իւթիւթիւթ :

Լաթիւթիւթի բիւդապուտալ Արաբա-
թիւթիւթ, քէնտի բաղապարընտան
պու հիւթալէյի տալմուշ օլմուտըն-
տան, մաուտուտն մեծաւորու Հ.
Սահալ վարապիւթալ սանէթիւթ շա-
ղըլըլար լաթիւթիւթ իւթը քիւ, քէնտի
մաուտըլարընտա պու ֆաթիւթիւթ
արարողութիւն վէթիւթիւթիւթ, իւթիւթ իւ-

թիւն հիւթիւթ ալ լաթիւթալ օլմուտըլա-
րընտան, սօղրու տալալ լաթիւթ
քիւ իւթիւթիւթ արարողութիւն ալալալ, Հ.
Սահալ էթիւթ ալալըլալ, Գարաւան
ֆաթիւթիւթիւթ պիւթիւթիւթ քէնտիւթ վէ-
րիւթիւթիւթ :

Գարաւան ֆաթիւթիւթ սապահ-
տան պէրու ծոմ պէթիւթիւթ տէ սր-
բութիւն ալալալարըլար, քիւ պաղա-
սանէթիւթ պու կիւթի կիւնիւթըլը օլ-
մալըլըլ, հիւտտէթիւթիւթ տէթիւթ
քիւ պիւթ լալիլա լաթիւթի Գաթիւթիւթիւթ
օնտն իւթ քէնտի քիւ իւթիւթիւթ սր-
բութիւն ալալալըլ, վէ լաթիւթիւթ
իւթ ալալ վէթիւթիւթիւթ Եօգ տուր,
չօգ շալըլըլար իւթ պիր շէյի միւ-
թիւթ օլմալըլ, վէ Հ. Սահալ, բիւդա-
պուտան գօրղալալընտան սրբու-
թիւթ վէթիւթիւթ :

Ապօնալարընտան պիրի :

Ս. ՊԵՏԻՐՅԱՆ ԱՐՈՒՆՍՏԱՆՈՑ

Մամուլի եւ աղային լրագրաց միջո-
ցաւ արուեստանոցի մը կարեւորութեան
մասին մինչեւ ցայժմ մեր հրատարակած
յօդուածներէն Հասարակութիւնը ճանչ-
ցաւ մեր աղայարարական նպատակն ու
համոզումը եւ շատ տեղերէ յորդորներ եւ
քաջալերութիւններ լսեցինք վուրով մեր
մտածութիւնը ի գործ դնելու մենք խո-
հած էինք որ աշակերտ ծանր ձեռնարկու-
թիւն մը ընել տա՞նք՝ ապահով դրամազը-
լուիս մը պատրաստենք, իշխանի մը հոլա-
նաւորութեամբ, եւ մեր այս մասին ան-
նախաճի մտածութիւնը արդէն հրատա-
րակեցինք, բաւական բաշատութեամբ
ինչպէս որ յայտ է :

Բայց շատ բարեկամներ որ մեր գի-
տաւորութեան ուղղութիւնը եւ արտիւն
հոռու կը ճանչնան, մեզ քաջալերեցին
որ այժմէն ձեռնառնուի լինիլը մեր գիտ-
ման զործարարութեանը նոյն հասարեցան
թէ արուեստի մէջ մինչեւ ցայժմ մեր
ճիւղին նկատմամբ ըրած ծառայութիւնը
ճարտարարուեստ վստահալ Որդիկ է-
ֆէնտի կայսերական միւսնախաւ գոր-
ծարանին մէջ բաւական երաշխաւորու-
թիւն մ'ընեն մեր բանակը արուեստ-
անոցին յայտնութեանը :

Այն խրախուսական յորդորները զմեզ
կը քաջալերեն վուրով որ Հասարակու-
թեան ընթացքն համապատասխանենք, ուս-
տի ինչ որ տոմարներու միջոցաւ պիտի
ընէինք, առանց զայն ի բաց թողլոյ այժ-
մէն ալ իրեւ մեր ապագային մէջ ընե-
լիքին ապացոյց՝ կը բանալք արուեստ-
անոց մը որուն մէջ կը սկսիլը գործարար-
մեր մտածութիւնները աշուշտ եւ որ
Հասարակութեան առջեւ առով աւելի
գիտութիւն մը պիտի ունենան լինիլը
մեր ապագային մէջ գործելիքին ապահով-
ութեան համար :

Ինչպէս արդէն ալ հրատարակած ենք,
մեր նպատակին կէտը Արեւելքի մէջ գե-
ղեցիկ գարութեանց վերածնութեան փորձ
մը փորձելու առաւել ջան լէ մեր նիւ-
թական շահը փնտռել, Բնածիր յարուս-
թութեամբ մտած աղբատի զաւակ մը, ու-
րուն աւելեւ Եւրոպայի ուսումնարանիւ-
րու դռները յալիւթանս գոց պիտի մնան,
եւ որ ջանի ապրի իւր ծառայար չը պիտի
կարենայ երբեք յաղեցնել իւր երկրին
մէջ, այսպիսով մը համար է ահա մեր հը-
րատարակած Արուեստանոցը :

Մեր ծառայութիւնը գիտաւորաբար
Արուեստաւորաց դասիւններու համար լի-
նելով նոյն գիւրութիւնը խորհեցանք.
ուստի արուեստանոցն ալ որոշեցինք բա-
նալ շուկային մօտ յարմար տեղ մը որ կա-
րող լինի աշակերտը գիւրաւ առնել օր
երթեւեկելու :

Արհեստ եւ գործութիւնը հասարա-
կաց ստացումը եւ մօրդիւային բնկերու-
թեան մէջ, նա մասնաւոր ինչեւեւ տա-
սանբերող գարուս նկատմամբ ուստի ար-
ուեստանոցին դռները բաց պիտի լինին
անխոր առնել Ազգի առջեւ :

Աշակերտը արուեստանոցին մէջ պիտի
սովորի արուեստական գծագրութիւն, եւ
յարակից ուսմունքները, այսինքն
Ա. առնել տեսնել գծերու վարժութիւն :

Չարդագծութիւն, եւ ճարտարապետան-
գծագրութիւն :

Բ. Ոսկերչութեան վերաբերեալ ճիւ-
ղերու ու եւ իցէ զծագրութիւնները :

Գ. Ատաղկագործութեան (տօղրաւա)
վերաբերեալ ամէն կերպ ձեւագրութիւն-
ներ :

Դ. Թափաղարծութեան (տէօքմէ) գը-
ծագրութիւններ եւ կաղապարներ լալիլայ :

Ե. Թուաղիւտութիւն իւր բոլոր ֆիւ-
զերովը :

Ձ. Տարրալծութիւնը (չիմի) արուես-
տական :

Ե. Երկրաչափութիւն գործնական :

Ը. Ընդօրինակութիւն (փէրալթիւթի)
Այս ուսմունքները ամէն աշակերտը
պիտի սովորի, բայց ազատ դասարան մ'ալ
պիտի լինի յորում առանձին դասախօսու-
թեամբ պիտի աւանդուին :

Ա. Պատկերահմուտութիւն :

Բ. Մանրանկար (միւնալթիւթի)
Գ. Վիւնագրութիւն (լիթօգրաֆի) :

Վերջելեալ ուսմունքը զատ զառ-
վարժապետներէ պիտի ուսանին աշա-
կերտը, Հարկ չկայ ըսել որ վարժապետաց
ընտրութիւնը մասնաւոր խնամքով ըրած
եմք, եւ մեր տնօրէնութեան ներքեւ պիւ-
տի հսկելը իւրաքանչիւրին վրայ :

Ուսման ընթացքը չորս տարի որոշած
եմք եւ աշակի ժամանակին մէջ մեր ա-
շակերտը պէտք եղածին չափ սովորած պի-
տի լինի վերաբերեալ ուսմունքներ, եւ ո՞վ
որ կատարեալ յայտնութեամբ քննութիւն
կարենայ անցնել պիտի ընդունի վրայա-
կան մը եւ կարող լինի ընտիր արուեստ-
տաւոր մը հանդիսանալ :

Աշակերտի մը ընդունելութեան պայ-
մանն է տարեկան (18) ըստ. ուկի վնար-
սոյն գումարին կէսը, այսինքն 8 ոսկին
զայտը մտած ժամանակ կանխիկ, իսկ մը-
նացեալ 8 ոսկին վեց ամիսէ հիւրը որուն
համար աշակերտին հայրը կամ ինքնակա-
լը ստորագրութիւն պիտի տայ որոշեալ
ժամանակին հատուցանելու :

Ահա սոյն պայմաններով ձեռնամուտի
պիտի լինի մեր արուեստանոցին, որ
պիտի բացուի յառաջիկայ մայիս 14 ին,
Արուեստանոցին ներքեւ յարմարարական
սենեակ մը բացած ենք, ուր այժմէն հը-
րաւէր կը կարգաւք որ արուեստաւոր ծը-
նողք բարեհաճին հրահայել ի Պօլիս Պալի-
րայա փողոց Ս. Պէթրճեան Արուեստանո-
ցը ամսոյն 19 էն սկսեալ եւ մեղի հետ
տեսակցելով պէտք եղած մանր տեղեկու-
թիւններն ալ մեզմէ ընդունիլ :

Այսպիսի ձեռնարկութիւն մը որ զո-
հողութիւններով պիտի սկսինք ուրիշ կեր-
պով չը կրնար յառաջ երթալ բայց եթէ
մեր ջանիկ եւ աշխատութեանց հետ, հա-
սարակութեան ալ քաջալեր ձեռնտուութե-
ան լծորդելովը :

Կայսերական բարեխնամ կառավա-
րութիւնը արդէն մէկ քանի տարի առաջ
Վսեմ Միտհատ բաշայի առաջարկութեամբ
արհեստական զարդ մը հաստատած է ուր
անոնք անօգնական մանկանք պատասխար-
ուած կուսանին ալ եւ այլ ձեռագործներ
չքաւորութեան անագին վէճն իրենց ա-
պագային կաղապեն, այս դրութիւնը որ-
չափ պատիւ կը բերէ կառավարութեան
այնչափ ալ հպատակաց օրինակ եւ քա-
ջալեր պէտք է հանդիսանայ, Գրգիւս ազ-
դելով անոնց ալ սնուցիլ հաստատու-
թեանց ձեռնամուտի ըլլալու որոց օգուտն
եւ արգասիքը ժամանակաւ պիտի յայտնը-
ուին նաեւ Արեւելքի մէջ Առ ալժմ մեր
ձեռնարկութիւնը ուսնաւորող մը պիտի ըլ-
լայ այս տեսակ օգուտաւոր գործանու-
թեանց եւ մեր այս փորձիկ ծառայու-
թեանը փոխարէն մայրաքաղաքին մէջ
համբաւ ստանալու չափ արհեստից հը-
տուր իւրն առնելով յատկաբէշ երկրիւր ա-
շակերտներու երախտագիտութիւնը մեզի
բաւական վարձք պիտի համարուի : Զայդ
կը յուսալ մեր հալոյն խրախուսութե-
ակիւր կընտը մեր գալոյնին վստահելով
թէ օր մը պիտի կարենալք միւթիւթիւթի
որ Ազգին եւ Տէրութեան մեր ձեռքէն
եկած ծառայութիւնը կատարեցինք :

1872 ապրիլ 10

Որով մնամ երախտագարտ
Սուրտ Պէշլէթեան :

Ա. առնել տեսնել գծերու վարժութիւն :

